ఈవారం కథ

గొరుసు జగదీశ్వరరెడ్డి

"ఓలేయ్... ఏ వంజే ఇల్లిక్కడ ఒగటి కెళ్ళిందాయి" హఠాత్తుగా మబ్బుల్లేని ఉరుముల్లా విన్పించేయి అరుపులు.

అమ్మకి మాత్రనందించి, నీళ్ళివ్వబోతూ నేను అదిరిపడినట్లు వెనక్కి తిరిగేను. పల్లగా, పొడుగ్గా రివటలా, చీరని గోచీలా వెనక్కి దోపి, ఒక అరచేతిని నడుంపైనా, మరో చేతిలో చీపురు కట్టతో... రుద్రకాళిలా చిందులు తొక్కుతోంది స్వీపర్.

అనుకోని ఉపద్రవానికి ఆశ్చర్యపోతున్న నావైపు చూసిన కుర్ర నర్సులు తెల్లవారితే ప్రతిరోజూ ఈ సుప్రభాతం మామూలే అయినట్లు ముసి ముసి నవ్వులు చిందిస్తూ, వార్డులో వున్న తుప్పపట్టిన మంచాలపైన ఎన్నాళ్ళనుంచో పేషంట్ల ఉచ్చలకీ, వాంతులకీ అట్టగట్టుకుపోయిన మరకల పరుపులని సర్దుతూ వాటిపైన తెల్లని బెడ్‌షీట్లని పరుస్తున్నారు.

"మాయ మందకి సేస్సేసీ వడాలు పడిపోయాయి. సెత్తాసెదారం అంతా ఈ ఇరకలోనే... ఒగటికీ ఇందలోనే ఎల్తారేటమ్మా! బాతురూములుండాకా ఎల్లందకి మీకు కాళ్ళూ, సేతులూ పడిపోయినాయేటే..." ఇక ఆమె నోటికి అద్దూ, అదుపూ లేదన్నది స్పష్టమయ్యింది.

అలా అందర్నీ తిట్టి, దుమ్మెత్తిపోస్తూనే వార్డుని, దాని పక్కనున్న కారిడార్‌నీ ఫినాయిల్ వేసి తుడుచుకుపోతోంది.

అమ్మకు మాత్రవేసేక నీళ్ళు తాగించి, దిండు సర్ది పడుక్కోబెట్టాను. అమ్మని ఆ స్థితిలో చూస్తుంటే కళ్ళలో నీరు సుళ్ళు తిరిగింది. వృద్ధాప్యమే ఒక శాపం. పైగా ఈ వయసులో ఈ జబ్బు! అనుకోకుండా అమ్మకి పెరాలిసిస్ స్ట్రోక్ కన్పించే సరికి మాకు తెలిసిన వారింటికి ఫోన్ చేసి విషయం చెప్పేడు నాన్న. నేను వెంటనే హైదరాబాద్ నుంచి బయల్దేరి రావటం, అమ్మ పరిస్థితిని గమనించడం, తెలిసిన డాక్టరుగారి సలహా మేరకు జనరల్ హాస్పటల్‌లో చేర్చటం జరిగింది.

నిన్న ఉదయం పదిగంటలకి అమ్మని తీసుకొచ్చాను. వెంట మా ఇంటి దగ్గరే వుండే అప్పాయమ్మ అత్త వచ్చింది. నాన్న ఆరోగ్యం కూడా అంతంత మాత్రమే! ఆయన హాస్పటల్‌కి రావడానికి భయపడ్తారని తెలిసే అత్తని పిలిచేను. ఒ.పి.లో చెకప్ చేసేక అమ్మని ఈ వార్డులో జాయిన్ చేయమన్నారు.

ఒ.పి. నుండి ఎలా రావాలో తెలీలేదు. అక్కడున్న వార్డుబోయ్‌ని గంటసేపు బ్రతిమలాడితే విసుక్కుంటూ, కాస్త అమ్మ పరిస్థితిని అర్థం చేసుకున్నట్లు వీల్‌ఛేర్ తీసుకొచ్చేడు.

తీరా ఈ వార్డుదాకా తీసుకొచ్చేక "మీరు వెళ్ళాల్సింది ఫస్ట్ ఫ్లోర్‌లోని వార్డుకి. అక్కడికి రావడం కుదర్దు. స్ట్రెచర్‌లో తీసుకెళ్ళండి. అక్కడ వార్డు బోయ్ వుంటాడు. నాకు పదిరూపాయలివ్వండి..." డబ్బుల్ని ఎందుకివ్వాలో అర్థం కాలేదు. నేను వారించే లోపే మా అత్త వాడికి డబ్బుల్ని ఇవ్వటం, క్షణాల్లో కనుమరుగైపోవటం జరిగింది.

అమ్మని ఎలా పైవరకూ తీసుకెళ్ళాలో తోచలేదు. అప్పాయమ్మ అత్తని అమ్మదగ్గర వుంచి, పైకి వెళ్ళి వాకబు చేశాను.

"మధ్యాహ్నం టైంలో ఎవరూ వుండరండీ, అదంతా మీ ఓన్ రిస్కే" అక్కడి డ్యూటీ నర్స్ మాటలకి ప్రత్యామ్నాయం ఆలోచించకుండా వెంటనే కిందకొచ్చి అమ్మని అలాగే అమాంతంగా ఎత్తి నా భుజంపైన వేసుకొని మెట్లెక్కాను.

నిన్న రాత్రి వార్డుకి పక్కనే వున్న బాత్రూమ్‌లోకి వెళ్ళాల్సివచ్చింది. అక్కడ వేలంతా అంగుళం దళసరి నాచు... కాలుమోపి, జారబోయి ఎలాగో తమాయించుకోబట్టి సరిపోయింది గానీ, లేకపోతే ఈ పాటికి ఏ ఆర్థోపెడిక్ వార్డులోనో పేషంట్‌గా వుండాల్సి వచ్చేది.

ఒక గంటపాటు ఆ బాత్రూమ్‌లో వుంటే ఆ దుర్గంధానికి ఊపిరి తిత్తులు చెడిపోవటం ఖాయమనిపించింది. వార్డులోని పేషంట్లు, వారి తాలూకూ మనుషులూ కారిడార్‌లోనే అన్ని పనులు కానిచ్చేస్తున్నారంటే... తప్పు వాళ్ళదా?

"బ్రెడ్డూ, పాలూ వచ్చేయి. త్వరగా వెళ్ళి తీసుకోండి" నర్స్ అందరికీ విన్పించేలా అరిచింది. తోపుడు బండిలో వాటిని తీసుకొచ్చిన కుర్రాడు "బేగొచ్చేయండి... బేగొచ్చేయండీ" అంటూ తొందర చేయటంతో మాకు ఎడమవైపునున్న బెడ్ పేషంట్ మెల్లగా నా దగ్గరకు వచ్చింది.

మనిషి వంగిన నడుముతో, ముడతలిడిన చర్మంతో... తలని సన్నగా వణికిస్తూ నిల్చోంది. అరవై పైనే వుంటుంది వయసు. ఎన్నాళ్ళనుండో భోజనం చేయని మనిషిలా కళ్ళు లోతుగా, నయంగొల్పేలా వున్నాయి.

"బాబ్బాబూ... పాలు, బ్రెడ్డూ అక్కర్లేకపోతే నాకిచ్చావా..." దీనంగా అడిగింది. ముందుగా ఆవిడ చొరవకి ఆశ్చర్యపోయాను. మొదట్నుంచీ హాస్పటల్ వాతావరణం, ఆ వాసన గిట్టదు గనక, ఇక్కడ నీళ్ళిచ్చే తిండీ తినలేం. అమ్మకి ఇంటి దగ్గర్నుండి తెచ్చిందే తినిపిస్తున్నాను.

"సరే... తెచ్చాక ఇస్తాలే" అన్నాను. ముసలమ్మ అలా కిందికి వెళ్ళగానే, మాకు ఎదురుగా వున్న బెడ్ పేషంట్ గబగబ మంచం దిగిపోయి, వడివడిగా వస్తూ, "ఏటి బాబూ... పొద్దుటాలిచ్చే బెడ్డూ, పాలూ ఆ ముసిలిఖండికి ఇచ్చేసినారేటి? పతిరోజూ ముసిల్దాయి అందరి దగ్గిరా సిగ్గూ, సెరవూ ఒగ్గేసి అడిగేసి తీసీసుకుంటాది. దానికు ముందూ, యెనకా ఏటీనేదు బాబూ, ఆ మొగుడు సచ్చినోడు తాగీసి ఎక్కడో తొంగుండి పోతాడు. ఇంటి దగ్గిర సంటి పిల్లలున్నారు బాబూ... ఆకలాకలని గోల గోల సేత్తారు. మీకు మజ్జాన్నవూ, రేతిరీ భోజనం ఇత్తారు కదా, నాకిచ్చేయండి... సందేళకి మాయమ్మ వత్తాది. దానికిత్తే, అదొట్టుకెళ్ళి పిల్లలకెడతాది" అమ్మకోసం ఇచ్చే భోజనాన్ని నేను మరెవరికైనా ఇస్తానేమో అన్న భయంతో గబ గబ చెప్పి నా అనుమతి కోసం ఎదురుచూస్తున్నట్టు తన బీదతనమంతా కళ్ళలో ప్రతిఫలింపజేసింది.

ఆమె మాట తీరుకి జాలి, చిరాకూ రెండూ ఒకేసారి కలిగాయి నాకు. ఇదేవిటీ! ఈ వార్డులో వున్న పేషంట్లు వాళ్ళ జబ్బుల్ని నయం చేసుకోడానికి వచ్చినట్లు కన్పించడంలేదు. హాస్పటల్ వాళ్ళు పెట్టే తిండికోసం లేని రోగాల్ని నిజంగా తెచ్చుకుంటున్నారనిపించింది.

ఎదురుగా వున్న గోడగడియారం ఏడుగంటలు కొట్టింది. నర్సులంతా బురదనీటిలో కదలాడే బాతుల్లా వార్డులో అటూ, ఇటూ పరిగెడుతున్నట్లు నడుస్తూ, ప్రతి పేషంటు దగ్గరా కేస్‌షీట్స్ వున్నాయో లేవో చెకప్ చేసుకుంటున్నారు.

హెడ్ నర్స్ రావటంతోనే 'ఈ కుర్చీ ఇక్కడెందుకుందీ?' 'ఆ పేషంట్ దగ్గర మరో మనిషి ఎందుకు ఎగస్ట్రా వున్నాడు?' రకరకాల ప్రశ్నలను గుప్పిస్తూ తెల్లని ఐరావతంలా కదలి వస్తూ అరవటం మొదలెట్టింది.

పాపం! ఒకరిద్దరు మళయాళీ నర్సులు ఆవిడ అరుపులకి బెంబేలుపడిపోయి, కంగారులో ఒకర్నొకరు గుద్దేసుకొని పడిపోబోయారు.

పరిసరాల్ని గమనిస్తూ కూర్చోనున్న నేను మా పక్క బెడ్ ముసలమ్మ ఒక్కసారిగా వణికిపోయినట్లు, పిల్లిలా ఒదిగిపోయి పక్కనేవున్న స్తంభం చాటుకు నక్కిపోవటం చూసేను.

అదేవిటి? ఇంతలా భయపడుతోందేం? హెడ్ నర్స్‌కి ఈవిడెందుకూ జడిసిపోవడం? కొంపదీసి ఈవిడకున్న జబ్బు లక్షణం ఇదేనా?

"ఏటి బామ్మా! అలా దాగున్నారు?" నవ్వుతూ అడిగేను. "అదిగో బాబూ, యముడు... ఇటుకాసే వత్తున్నాడు" వెనక్కి తిరిగి చూసేను. పొడుగాటి వెదురుకర్రని గాల్లో ఆడిస్తూ తెల్లని పైజామాపైన హాఫ్‌హాండ్స్ చొక్కాతో పొట్టిగా, సన్నగా వున్న మనిషి సరాసరి నా దగ్గరకు వచ్చేడు.

"పన్నెండో నంబరు బెడ్ పేషంటు తాలూకూ మీరేనా? నిన్న మజ్జానం జాయినయ్యారట కదా! ఏటి బాబ్బా, ఇంకా మాకు మామూలు ఈయినేదు? గేటు దగ్గిరా, ఇక్కడా అంతా కలిపి నల్గురున్. రెండొందలిచ్చీయండి. సర్దీసుకుంతాం ఎలాగో" అతను ఎవర్నడుగుతున్నాడో, ఎందుకడుగుతున్నాడో మొదట అర్థం అవలేదు.

"ఏటి బాబూ, తవర్ని కావట్టు అల్గసూత్తారేటి? ఏమ్మల్నే అడుగుతా... నోర్డుబాయ్‌ల్కి పీజిచ్చుకోగాల, నేకపోతే మీ తాలూకూ మనుసులెవ్వరూ లోనకి రాటానికీల్లేదు" నేను సమాధానం ఇచ్చేలోగా... జాగిలంలా పసిగట్టి, స్తంభం చాటునున్న ముసలమ్మ రెక్కపట్టి లాగేడు.

"ఇదిగో, యెంకట్రావూ... నన్నొగ్గెయ్. నా దగ్గిర దమ్మిడీ నేదు. మా అయ్యిగోరి బొట్టుడింకా రానేదు. ఆడొచ్చీకిత్తాను" సన్నగా వణుకుతున్న కంఠంతో అంది.

"ముసిలి వంజా... నా దగ్గిరేసాలు మానీయ్. తేరగా ఆస్పత్రి తిండి దొబ్బుదామని లేనిరోగాలు తెచ్చీసుకొని, డాటేరుబాబు కాళ్ళట్టీసుకొని జాయిన యిపోటం తెలుసుగానీ, రోజంతా వార్డులో కాపలా వుండీ వంజి కొడుక్కి కాణీ, పరకా ఇయ్యాలని తెల్దేటే! రేపీపాటికి డబుల్గాని ఇయ్యికుపోయావో..." ముసలమ్మని విసురుగా బెడ్‌పైకి తోసి మళ్ళీ నా దగ్గిరికి వచ్చేడు.

ప్రతి పేషంటూ, వాళ్ళ దగ్గరున్నవారూ... వెంకట్రావు గొడవని చూస్తూ ఏమీ అనలేక, తమ దగ్గిరికి కూడా వస్తాడేమోనని భయపడుతున్నారు.

"ఇదిగో వార్డుబోయ్. నేనొక్క పైసానీకీయను. ఎవర్తో చెప్పుకుంటావో నీయిష్టం" కోపంగా అరిచి పట్లన్నాను. వాడి ప్రవర్తన చాలా రోతని, కోపాన్ని కల్గించింది. నా అరుపుల్ని లెక్క చేయనట్లు, ప్రతిరోజూ నాలాంటి మనుషుల్ని వందమందిని చూసినట్లు నిర్లక్ష్యంగా నాకేసి ఎగాదిగా చూసేడు.

"ఏటి బాబూ... తెగరెచ్చిపోతన్నారు? తవర్దీ వూరు కాదేటి? ఈ ఊరి సంగత్తెల్దుగావాల! ఇంట్లోనీ, ఈదిలోని నయినేటు ఆసుపత్రులెట్టీసి లచ్చలకి లచ్చల్ని గడిత్తారు డాటేరు బాబులు. ఆళ్ళు సిన్న ఆపిరీసను సేత్తే తమర్లాటోరు యేలకు యేలు ఆళ్ళ సేతుల్లో ఎడతారు. మావు లచ్చలడిగానేటి? రెండొందలు అడుక్కుంటే తప్పొచ్చిందా..." వాడు మొండిగా వాదిస్తుంటే భరించలేకపోయాను. వార్డులో అందరూ వినేలా గట్టిగా కసిరి, వాడ్ని ఇక పట్టించుకోవటం మానేసి అమ్మ కదలటంతో అటు తిరిగేను.

నా కోపాన్ని వాడు దున్నపోతుపైన వానలా 'కేర్' చేయకుండా – "ఇదిగో ఎవరూ ఉండకండిక్కడ. డాక్టరుగారొచ్చే టయామ్ అయ్యింది. కిందికెళ్ళండి. మిమ్మల్ని సూత్తే మమ్మల్ని తిడతారు" వెదురు కర్రని కొరడాలా ఝళిపిస్తున్నట్లు నటిస్తూ, పేషంట్ల దగ్గరున్న వాళ్ళనందరినీ గేదెని తోలినట్లు అదిలించడం మొదలెట్టాడు.

అప్పుడెప్పుడో నాన్నకి ఒళ్ళంతా నీరుపట్టింది. ఎన్ని ప్రైవేట్ హాస్పటల్స్‌లో చూయించినా తగ్గింది కాదు. 'జనరల్ హాస్పటల్‌కి తీసుకెళ్ళమని' ఎవరో సలహా ఇచ్చారు. అంతగా నాకిష్టం లేకపోయినా చేర్పించాను. గమ్మత్తేమంటే... ఎక్కడా బాగుపడని నాన్నగారి జబ్బు ఇక్కడికొచ్చేక నాల్గురోజుల్లో మామూలు మనిషయ్యాడు. ఇక్కడ ప్రతిరోజూ లక్షల సంఖ్యలో రోగుల్ని పరీక్షించి, లోకంలో ఎన్ని రకాల జబ్బులున్నాయో తెలుసుకొని, సరయిన ట్రీట్‌మెంట్ ఇస్తారని నమ్మకం నాకు. అదే ప్రైవేట్ వారు ఆ పేషంట్ పైన నానా రకాల ప్రయోగాలు చేస్తూ... రోజులు రోజులు ఉంచేసుకొని ఫీజుని తడిపి మోపెడు చేస్తారు. నాకిది అనుభవంతో నాలో ఏర్పడిపోయిన అభిప్రాయం.

జనరల్ హాస్పటల్స్‌లో సరయిన మందులు, మాకులు ఇవ్వరని తెలిసినా, మన రక్తపరీక్షల్ని మనమే ఫీజిచ్చి బయట చేయించుకోవాలని తెలిసినా... ఇక్కడికి అమ్మని తీసుకురావటం తప్పింది కాదు.

కానీ... ఈ వార్డు మాత్రం మునుపెన్నడూ లేనంత భయం గొల్పుతోంది. వార్డులోకి డాక్టరు వచ్చేసరికి ఎనిమిదయ్యింది. అతనితో పాటు ఇద్దరు హౌస్ సర్జన్లూ, మరో ఇద్దరు సిస్టర్లూ, ఒక హెడ్‌నర్స్ వున్నారు. ముక్తాయింపుగా 'ఎలావుంది?' అని అడుగుతూ, ప్రతి పేషంట్ దగ్గరున్న కేస్ షీట్‌ని చూస్తూ, అంతకు క్రితం నర్సులు చూసి, రాసిన బి.పి.ని, టెంపరేచర్ రీడింగునీ చెక్ చేస్తూ మందులు, ఇంజక్షన్లూ రాస్తున్నాడు. డాక్టరు ప్రతి చర్యనీ జాగ్రత్తగా గమనిస్తూ, అతని మాటల్ని అక్షరబద్ధం చేస్తున్నారు హౌస్ సర్జన్ కుర్ర డాక్టర్లు.

అంతవరకూ అటూ, ఇటూ గెంతులేసిన ముసలమ్మ డాక్టరుగారు వచ్చేసరికి చలిజ్వరం వచ్చినట్లు వణికిపోతూ, బెడ్‌కు అంటుకుపోవటం చూసేను.

డాక్టరు ఎలావుందని అడిగేడు.

"ఏది బాబూ... తగ్గనేదు. ఒళ్ళంతా ఒగటే సలుపు. కడుపులో పేగులన్నీ కరకరమంతాయి... మాయదారి జబ్బునాగుంది బాబూ" ముసలమ్మ చెప్పింది పట్టించుకున్నాడో, లేక ఆవిడ సంగతి తనకు తెలుసననుకున్నాడో, చిన్నగా నవ్వుతూ మందులు రాసిచ్చి, మా బెడ్ దగ్గిరికి వచ్చేడు.

అమ్మ అప్పటికీ నిద్రపోతోంది. పెరాలిసిస్ ఎప్పుడు మొదలయ్యిందీ, వచ్చి ఎన్నాళ్ళయిందీ... అన్నీ వివరంగా డాక్టరుకు చెప్పేను.

"పాపాయమ్మా" అమ్మని తట్టి, పేరుతో పిలిచేరు డాక్టర్.

మెల్లగా కళ్ళు తెరచి, చుట్టూ కలయచూసింది. అమ్మ కంటి చూపునీ, వినికిడినీ పరిశీలించి తమ నోట్సులో రాసుకున్నారు హౌస్ సర్జన్లు.

అమ్మకు పెరాలిసిస్ రావడానికి గల కారణాల్ని, మెదడులోని రక్తనాళాలు ఎలా ప్రసరణ శక్తిని కోల్పోతాయో అన్నీ వివరంగా చెప్పకుపోతున్నాడు డాక్టర్.

పని చేయని అవయవాలని నొక్కి నొక్కి చూస్తూ... ఆమె ఫీలింగ్స్‌ని స్టడీ చేస్తున్నారు. జీవచ్ఛవంలా అలా బెడ్‌కు అంటుకుపోయి, శూన్యాలైపోయిన ఆ గాజుకళ్ళను చూస్తుంటే... మనసంతా దిగులుగా, గుండె నీరవుతోంది నాకు. చిన్నతనంలో సన్నెత్తుకొని, చందమామని చూయిస్తూ గోరుముద్దలు తినిపించి, లాలిపాడిన ఆ 'అమ్మ' ఏది? మా అందరికీ చాకలిలా బట్టలుతికి, వంట మనిషిలా మాకు తిండి వండి, పనిమనిషిలా అంట్లు తోమి... అందమైన చేతులు, కాళ్ళు పగుళ్ళని... అహర్నిశలూ మాకోసం కొవ్వొత్తిలా కరిగి కరిగి... ఇలా అయిపోయింది అమ్మ.

నాన్న తెచ్చేది తక్కువ జీతమే అయినా పొదుపుగా దాచి, తిండికీ, చదువులకీ ఖర్చుపెడుతూ, చాలకపోతే తన ఒంటిపైని ఒక్కో నగనీ మా ఎదుగులకు కరిగిస్తూ... ఎంత శ్రమపడింది?

రెక్కలొచ్చేక ఉద్యోగాల వేటలో వలస జీవులమై వెళ్ళిపోయిన అన్నయ్యగానీ, నేను గానీ... ఈ వయసులో వాళ్ళ ఋణం తీర్చుకోలేక, భద్రత లోపించిన ఉద్యోగాలతో, పెరిగే ఖర్చులని తట్టుకోలేక, ఛిద్రమైపోతున్న బతుకుల్ని ఎగదోసుకుంటూ... ప్రేమల్నీ, ఆత్మీయతల్నీ కృతకంగా మార్చుకుంటూ, అనుబంధాల్ని వ్యాపార బంధాలను చేసుకుంటూ ఈ వ్యవస్థకి ప్రతీకలమై జీవిస్తున్నాం.

చిన్నతనంలో నాకు జ్వరం వచ్చినప్పుడు అమ్మ చేసిన హడావుడి గుర్తుకు వచ్చింది. రాత్రుళ్ళకి రాత్రుళ్ళు మేల్కొని, నా ముక్కు దగ్గర తన వేళ్ళకొనల్ని తాకించి, నా ఊపిరి స్పర్శని గమనించి, తను ఊపిరి పీల్చుకునేది.

మా కాళ్ళలో ముల్లు గుచ్చుకుంటే తన కంటిలో గుచ్చుకున్నట్లు విలవిలలాడే అమ్మ, తన రక్త మాంసాలతో మాకు రూప శరీరాల్ని ఇచ్చిన అమ్మ... ఇలా కదల్లేని స్థితిలో... వెక్కి వెక్కి ఏడ్వాలని వుంది.

నా చేతులు, కాళ్ళూ... నా ప్రాణమైనా ఆమెకిచ్చి మామూలు మనిషిని చెయ్యాలని వుంది... అమ్మా! అమ్మా! ఎందుకమ్మా ఈ జబ్బుని ఆహ్వానించావు... వెల్లువలా పొంగుతున్న దుఃఖాన్ని అమ్మ ముందు ప్రదర్శించలేక పక్కకి వెళ్ళేను.

డాక్టర్ పేషంట్స్‌ని చెకప్‌చేసి వెళ్ళేక, తొమ్మిదిన్నర ప్రాంతంలో మిడతల దండులా వస్తున్న హౌస్ సర్జన్లను చూస్తూనే... మా ముందు బెడ్‌పైనున్న అమ్మాజీ గబగబ నావైపు వచ్చేసి చాటుగా నిల్చుంది.

"బాబూ, ఈ మాయమందతో గొప్ప సికాకు. సిటం ఆలీసిం నేదు వచ్చి పడిపోతారు. గంటలకి గంటలు బెడ్ చుట్టూ మూగేత్తారు. నీళ్ళు తాగాలనిపించినా, ఒగటికెళ్ళాలన్నా సిటంకదల్డానికీ ల్లేదంతారు. ఏటో జబ్బు గురించే దిక్కుమాలిన పశ్నలన్నీ ఏత్తారు. అన్నీ యిని ఓపిగ్గా బదులుసెప్పాల్లాలకి. నిన్న మజ్జానం దాకా ఒగ్గనేదు" అమ్మాజీ చెబుతూనే వుంది, అంతలో ఇద్దరు హౌస్ సర్జన్ అమ్మాయిలు వచ్చేరు.

"అమ్మాజీ... నిన్న నోట్సు ఇన్‌కంప్లీట్. మరో గంటలో అయిపోతుంది. రేపు క్లాస్‌లో సబ్‌మిట్ చేయాలి. రావా..." బలవంతంగా తీసుకెళ్ళారు. అమ్మాజీ మొహమంతా గంటు పెట్టుకున్నట్లు కోపంగా వెళ్ళి బెడ్‌పైన విసురుగా కూర్చుంది.

గేటు దగ్గర ఎవర్తోనో గొడవపడ్తున్నట్టు గట్టిగా వెంకట్రావు గొంతు విన్పిస్తోంది. ప్రశాంతంగా వుండాల్సిన హాస్పటల్స్‌లో ఇలా న్యూసెన్స్ క్రియేట్ చేస్తూ, పేషంట్లని పీడిస్తోంటే ఏ డాక్టరూ, ఏ సూపరెండెంటూ పట్టించుకోకపోవటం అర్థంకాని పజిల్ నాకు.

మా బెడ్‌కు కాస్త ఎడంగానున్న తొమ్మిదో నెంబరు పేషంట్ తల్లికాబోలు ఎవర్తోనో చెబుతోంది. "మావు అరకునుండొచ్చిన సవర్లమి. మా యమ్మికి కడుపులోని నెప్పి. మావు జీలుగుకల్లు అమ్ముతావు. మాకాడేటుంటదోలమ్మా... అల్లా గుంజిగోడు యెంకట్రావు నేడా... మా అల్లుడొత్తే, డాటేరు బాబొచ్చేటయంకి నెగిసెళ్ళనేదనీ... ఆడి జిమ్మడిపోను... నాతలు తేల్నిట్టు కర్రతో బాదీసాడమ్మా..." ఆమె ఏడుస్తూనే చెబుతోంది.

మిగతా 13వ పేజీలో...

మందు మొక్క

ఆపాదమస్తకం ఔషధమే 'తుత్తురు బెండ'

తుత్తురు బెండను. పాపిడికాయ లేక దువ్వెన కాయ అని కూడా అంటారు. ఇది బహువార్షిక పొద, నూగుగలిగి వుంటుంది. పత్రాలు హృదయాకారంలో వుండి, పసుపు రంగు పుష్పాలు, చక్రంలాంటి ఫలాలు కలిగి వుండి, బంజరు భూముల్లో పెరిగే కలుపు మొక్క. దీనిలో 'ఆస్పరాజిన్', మెగ్నీషియం, ఫాస్పేటు, కాల్షియం కార్బనేట్ అనే ముఖ్యమైన రసాయనిక పదార్థాలున్నవి. రక్త మొలలకు, విరేచనాలకు, పత్రాలు నూరి పెరుగుతోగాని. పాలతోగాని ఇస్తారు. పత్రాలు కషాయం కాచి, కండ్ల కలక వచ్చినప్పుడు తరచుగా కడుగుతూ వుంటే మంచిది. ఈ కషాయమే పంటినొప్పికి, గనేరియా వుండ్లకు ఆంటిసెప్టిక్‌గా శుభ్రపరచడానికి ఉపయోగిస్తారు. వేరుపొడిని, నరాల బలహీనతకు, గింజలను లైంగిక సామర్థ్యం పెంచడానికి ఉపయోగిస్తారు. పేనుమారి చాతీమీద పూతగా పూస్తే, పాలిచ్చే తల్లులకు పాలు సమృద్ధిగా వృద్ధి చెందుతాయి. విత్తనాలు నిప్పలలోవేసి, నులి పురుగులున్న చిన్నబిడ్డల ముడ్డికి పొగవేస్తే మంచిది. అయుర్వేద ఔషధాలయిన 'క్షీరబలతైలం', 'బల సహచారాది కషాయం'ను

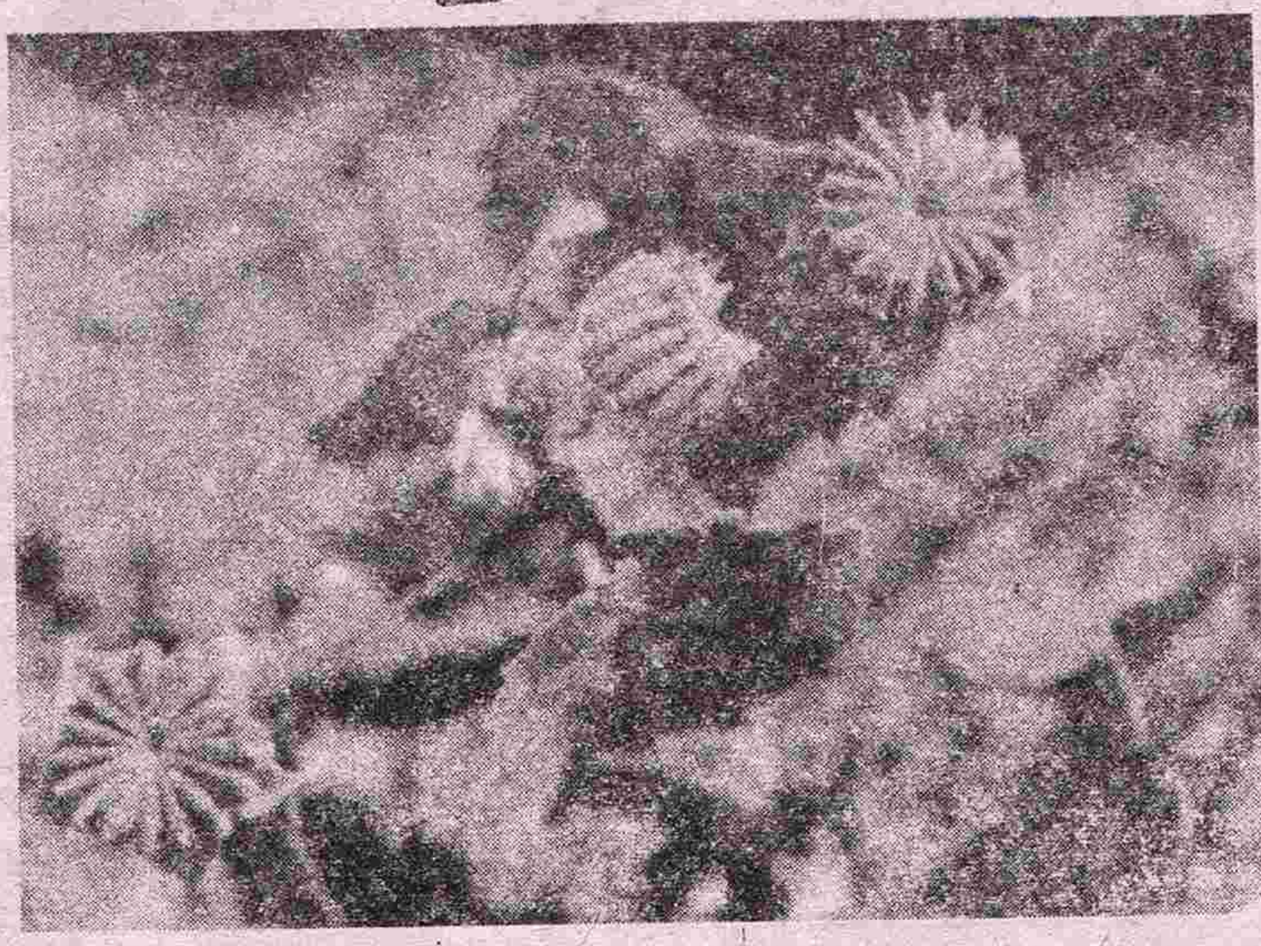

తయారు చేయడంలో ఈ మొక్కనుపయోగిస్తారు. తుత్తురి బెండను సంస్కృతంలో అతిబలా అంటారు. ఇది బలాచతుష్టయానికి చెందిన మొక్కలలో నాలుగవది శాస్త్రీయంగా దీనిని అబుటిలాన్ ఇండికం అంటారు. ఇది మాల్వేసి కుటుంబానికి చెందినది. క్షీరబల తైలాన్ని నరాల బలహీనతకు, కీళ్ల నెప్పులకు వాడ్తారు.

—డాక్టర్ ఎస్.వేదవతి

ఇలా చేస్తే సరి!

*అరికాళ్ల పగుళ్ళు తగ్గిపోవాలంటే ఆముదంలో పసుపుకలిపి వేడి చేసి కాళ్లకు మర్దించాలి.

*నిమ్మచెక్కతో గోళ్ళకు రుద్దితే గోళ్లు మెరుస్తాయి.

*బంగాళదుంపలు వుడకబెట్టే నీటిలో ఒకస్పూన్ నిమ్మరసం వేస్తే బంగాళదుంపలు రంగుమారకుండా తెల్లగా వుంటాయి.

*వాడకుండా వుంచిన సూట్‌కేసులలో చిటికెడు పంచదార వేస్తే వాసన పట్టకుండా వుంటాయి.

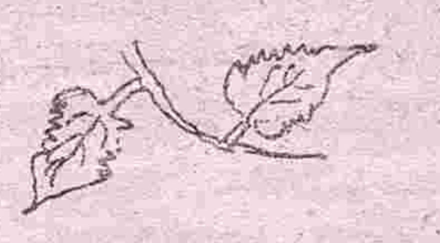

*జుత్తు ఊడిపోతున్న చోట మందారాకులతో బాగా రుద్దితే జుత్తు బాగా పెరుగుతుంది.

* బట్టలపై ఏదైనా మరకపడితే పెరుగుతో కడిగితే పోతుంది.

* టమోటాలు కోసేటప్పుడు రసం పోకుండా వుండాలంటే నిలువునా కోయాలి.

* కాలిన గాయాలకు తేనెరాస్తే త్వరగా మానుతుంది.

ఎన్. శివానంద్

జలగల వార్డు (కథ)

12వ పేజీ తరువాయి...

హ్యూటీ నర్సు దగ్గరకు వెళ్ళి వెంకట్రావు అగడాల గురించి చెప్పాను. ఆవిడ పన్నెకపారి కింది నుండి పైదాకా వెర్రిగా ఎగాదిగా చూసింది.

"ఆడి న్యూసెన్సంతా మాకు చెప్పడమెందుకూ. ఆడి నోటికి డాక్టర్లే జంకుతారు. ఆడూ, మీరు తెల్సుకోండి" వికారంగా మొహం పెట్టి, ఎడం చేతిని వెనక్కి మళ్ళి వీపు గోక్కుంటూ చెప్పింది.

నేను మూగా వెనక్కి వచ్చి కూర్చున్నాను. అప్పే యమ్మ అత్త మధ్యాహ్నం కేరేజీ తీసుకొచ్చింది. ఆ సమయంలో వెంకట్రావు రిలీవరు అప్పారావు వున్నాడట. వాడి చేతిలో రెండ్రూపాయలు వైవేద్యం పెట్టి మరీ వచ్చిందట.

ఆ రోజు సాయంత్రం ఆ వార్డుకి మరియమ్మ అనే ఆయా వచ్చింది. ప్రతి బెడ్ దగ్గరికీ వెళ్ళి, వాళ్ళ ఆరోగ్య పరిస్థితిని తెలుసుకొని, లౌక్యంగా డబ్బుల్ని దండుకునేది.

స్టార్ ఆస్పత్రుల్లో... ఖరీదయిన రోగులొస్తారు. వాళ్ళ దగ్గర డబ్బులు రాల్తాయిగానీ... జనరల్ హాస్పిటల్‌లో ఏం రాల్తాయి? రోగాలు తప్ప! అన్నీ తెలిసీ ఆయాలు, వార్డు బోయ్‌లూ, గేటు కీపర్లూ, స్వీపర్లూ... వీళ్ళంతా దయాదాక్షిణ్యాలు లేకుండా వందల్లో డబ్బుల్ని అడగటం విస్మయం కలిగిస్తోంది నాకు.

"మాలాటోరికి డబ్బులిత్తే మీకు జబ్బులు బేగి తగ్గిపోయి, ఇంటికెళ్ళి పోతారు" అంటూ సెంటిమెంట్ దెబ్బల్ని కొడుతోంది ఆయా.

అమ్మని ఇక్కడికి తీసుకొచ్చి రెండ్రోజులయ్యింది. బిగుసుకుపోయిన అవయవాల్లో కాస్త కదలిక. వాటిని మదిచే ప్రయత్నం చేస్తోంది. ప్రతి బెడ్డూ పేషంట్స్‌తో కిటకిటలాడ్తూనే వుంది. ఒక పేషంట్ డిశ్చార్జయి వెళితే ఆ వెంటనే మరో కొత్త రోగితో భర్తీ అయిపోయేది బెడ్.

ఆ వేళ కొత్తగా మరో పేషంట్ వచ్చింది.

ఎవరో పదహారేళ్ళ అమ్మాయి... పురుగులమందు తాగిన కేసట. అప్పుడే ప్రేమలోకి దూకి గిలగిల కొట్టుకొని, పెద్దవాళ్ళు ఏదో అన్నారని, పదహారేళ్ళుగా పెంచిన తల్లిదండ్రులకన్నా... పదిరోజుల పరిచయం వున్న ప్రియుడే కావాలని - తేల్చి... చావో, ప్రియుడో... ఒక్కటే అందట.

ఇదీ ఈ కాలం అమ్మాయిల వరస. వీళ్ళని ఎలా పెంచుతున్నారో, ఎలా పెంచాలో తల్లిదండ్రులకి అర్థం కావడం లేదు. ఆ పిల్ల అన్నయ్య కాబోలు పేషంట్ దగ్గిరే వున్నాడు.

ఆ అమ్మాయిని ఎమర్జెన్సీ వార్డు నుంచి తీసుకొచ్చి, మా వార్డులో వుంచారు. వాళ్ళు వచ్చిన గంటలోనే వెంకట్రావుకీ, ఆ పిల్ల అన్నయ్యకీ గొడవ జరిగిపోయింది. ఇద్దరూ కొట్టుకోబోయారు. నేవెళ్ళి విడిపించి, కాస్త సర్దిచెప్పానిద్దరికీ.

ఒక రోజంతా వుండి, ఆ అమ్మాయి చనిపోవటం కళ్ళారా చూసేను. చాలా బాధ కల్గింది నాకు. అంత చిన్న వయసులో ప్రేమా దోమ అంటూ మిడిమిడి జ్ఞానంతో జీవితాన్ని బలిచేసుకుంది. ఆ అమ్మాయి ప్రేమించిన కుర్రాడు మరో పెళ్ళి చేసుకొని హాయిగా వుంటాడు. ఎటొచ్చీ వేదనంతా ఈ పిల్ల తల్లిదండ్రులకేగా!

వార్డులోని పేషంట్లు ఆ చావుతో వ్యాకుల చెంది నట్లు ఒకరకమైన శ్మశాన వైరాగ్యంతో వున్నట్లు కన్పించారు ఆవేళంతా.

మరో రెండ్రోజుల తర్వాత ఆ అమ్మాయి అన్నయ్య వార్డులో కన్పించేడు. ఏదో సామాను మర్చిపోయారట అన్నాడు. నేనే పలకరించాను... చాలా బాధతో వున్నాడు. ఆప్యాయంగా పలకరించే సరికి పూడుకుపోయిన గొంతుకతో తన గోడు విన్పించేడు.

"మా గ్రహచారం బాగులేదండీ. చెల్లి తొందరపాటు తనంతో ఆత్మహత్య చేసుకోవటం... తన చావుకాదు కానీ... ఈ ఆస్పత్రిలో నరకాన్ని అరచేతిలో చూయిస్తున్నారు. ఈ వార్డులో ఇలా వుంది కదా, అక్కడ మార్చురీ దగ్గర శవాల మీద కాసుల వేట జరుగుతోంది. పుట్టెడు దుఃఖంతో, గంపెడు దిగులుతో వున్నాం కదా... అయిన వాళ్ళు దూరమయ్యారని గోడు గోడుమని మేం ఏడుస్తోంటే పోస్టుమార్టంకు చెల్లి శవాన్ని స్ట్రెచర్‌పైకి చేర్చింది మొదలు, వాళ్ళు మమ్మల్ని నానా హింసకు గురి చేశారండీ... వీళ్ళకు అడుగడుగున ముడుపుల్ని చెల్లించలేక... చచ్చామనుకోండి.

తీరా మా బాధల్లో మేం ఉన్నామా... పంచనామా చేయడానికి మమ్మల్ని మా ఊరెళ్ళి పోలీసుల్ని తీసుకురమ్మన్నారు. లేకపోతే వెయ్యి రూపాయలు ఇస్తే ఆ తంతు తామే కానిచ్చేస్తాం అన్నారు. ఏం చేస్తాం? ఇవ్వక తప్పింది కాదు మరి. ఆ తర్వాత శవం బయటికి వచ్చేసరికి మా ప్రాణాలు తోడేశారు కదండీ!

చెల్లి శవం చుట్టూ రాబందుల్లా రెక్కలు పవ్వళ్ళి చేస్తూ మా వెంటే వున్నట్లు అన్పించింది. చివర్లో చెల్లి శవానికి చుట్టిన బట్టకు కూడా ఐదువందలు వసూలు చేశారండీ!"

ఇంకా అతనేదో చెప్పబోతున్నాడు. అంతలోనే వెంకట్రావు అక్కడికి వచ్చేడు. వెంకట్రావుని చూసేసరికి మా ఇద్దరికీ ఒళ్ళు మండిపోయింది. నిలువెత్తు జలగలా కన్పించేడు నా కళ్ళకి. "ఏటండీ మాస్టారూ. మొన్న తమరు డిశ్చార్జయి ఎల్పోయారు గానీ.. మా కిచ్చే మామూలు ఏదండీ?" ఇక నీవు తప్పించుకోడానికి వీల్లేదన్నట్లు అతన్ని అడ్డుకున్నాడు. ఒక పక్క అతని చెల్లి చనిపోయి... అతని బాధలో అతనుంటే, ఏదేవిటీ మరీ ఇలా అడుగుతున్నాడు!

నాకు వెర్రికోపం వస్తోంది.

అతను ఒక నిముశం పాటు వెంకట్రావుని తేరిపార చూసేడు. అంతే! రెప్పపాటులో పక్క నున్న ఇనుప స్టూల్‌ని తీసుకొని కట్టలు తెంచుకున్న ఆవేశంతో వెంకట్రావు మొహంపైకి విసిరేడు.

ఆ స్టూలు వెంకట్రావు ఎడమచెవి కొసని చీలుస్తూ 'ధన్'మని శబ్దం చేస్తూ... వెనక్కి పడిపోయింది. చివ్వుమని చిందిన రక్తం చెవిని తడిపేసింది. ఊహించని దెబ్బ తగిలేసరికి ముందు ఖిన్నుడయిన వెంకట్రావు కోపంతో ఊగిపోయాడు.

"ఒరే వంజికొడకా, నన్నే కొడతావురా, ఏటనుకుంతన్నావురా, నీ బాబుగోడి ఆస్పత్రమనుకుంతన్నావేట్రా... ఒరేయ్ నూకరాజూ, సింహాచెలాం... పైడిరాజూ... బేగిరండ్రా..." తన తోటి కొలీగ్స్‌ని గట్టిగా కేకేస్తూ అతని ముందుకొచ్చేడు. ఏకవచనంతో మొదలెట్టి, తిట్లతో లంకించేసరికి అతను మరింత రెచ్చిపోయి, విసురుగా గాల్లోకి చేయి లేపి వెంకట్రావు ఎడమ చెంపమీద 'ఛెళ్' మనిపించేడు.

ఆ దెబ్బతో మనిషి ఊగిపోయి, పట్టుదప్పి దబీమని కిందపడ్డాడు. గుసగుస అతన్ని వారిస్తూ... వెనక్కిలాగబోయేను.

"మీరు వదలండి...! ఇలాంటి వాళ్ళని ఏం చేసినా పాపంలేదు. డాక్టర్లుగానీ, సూపరిండెంట్లు గానీ... ఆ దీప్పుడయినా వీళ్ళని ఏంచేయలేదు. మనమే ఏ కాలో, చేయో విరిచేస్తే గానీ బుద్ధిరాదు" అరిచినట్లు నాకు సమాధానం ఇస్తూ వెంకట్రావు కాలరు పట్టుకొని పైకిలేపేడు.

వెంకట్రావు అదే అదనుగా అతని జుత్తుని ఇరికించుకొని, గట్టిగా లాగుతూ కలబడ్డాడు. చాలాగే వాళ్ళని విడిపిద్దామని వచ్చిన పేషంట్స్ దగ్గరున్న జనం అదే అవకాశం అనుకున్నారో... ఏమో... తను కసికొద్దీ వెంకట్రావుని కొట్టడమో, గుద్దటమో, తన్నటమో చేస్తూ తిట్టసాగేరు.

అందరి మధ్యా వెంకట్రావు పిట్టలా అయిపోయేడు.

"ఒరే... వంజికొడకల్లారా... నన్ను కొడతార్రా... తంతార్రా..." గట్టి కేకల్తో అందరిపైకీ ఉక్రోషంతో తిరగబడే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు.

అంతలో పక్క వార్డు బోయ్‌లు, గేటు కీపర్లు వచ్చేరు. వెంకట్రావుని వదిలిపెట్టారు జనం. వచ్చిన వాళ్ళలో ఇద్దరు వెంకట్రావు రెండు రెక్కల్నీ బిగించి పట్టుకొన్నారు. "ఏటండీ జగడం, ఏటయినాదీ..." వాళ్ళు కంగారుగా అడుగుతున్నారు. అతన్ని బలవంతంగా బయటకి లాక్కెళ్ళబోయారు. మనిషి కదల్లేదు. వెంకట్రావు కేసి మళ్ళీ వెళ్ళడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

"నన్ను కొడతార్రా... నన్నే కొడతార్రా... నానేటి సేసినాన్రా... మీయమ్మ రంకు మొగిడి సొమ్మేమయినా తిన్నాన్రా... మీ పెళ్ళాల్నెత్తుకు పోనాన్రా... నానేటి సేసాన్రా... డబ్బులడుక్కోటం తప్పయితే వోకింటోని అడుక్కోని వంజికొడుకు ఎవ్వడ్రా... నాకు సూపించీ..." వెంకట్రావు రొప్పుతున్నాడు. చెవి దగ్గిరి నుంచి కారిన రక్తం వాడి తెల్లని యూనిఫాంని తడిపుతోంది... బొట్లు బొట్లుగా రాల్తూ.

హాస్పటల్‌లో తనొక్కణ్ని భయపెట్టమే తనకు తెలుసు అనుకున్న వెంకట్రావు దెబ్బతిన్న అహంతో పిచ్చి పిచ్చిగా తిడ్తూ... రంకెలేస్తూనే... కొట్టిన దెబ్బలకు బాధతో, అందరి ముందూ అవమానం పొందున్నన్న బాధతో... పూడుకుపోయిన గొంతుతో మనిషి కంపిస్తున్నాడు.

"ఈ ఆస్పత్రిలో నానొక్కడ్నే మిమ్మల్ని పీడిత్తున్నాన్రా.. నానంత కానివని ఏటిసేసాన్రా... మీనాగ... మేలుకు మేలొచ్చి జీతాలనుకున్నార్రా మాయి? మీలా ముష్టాతిలు గడించిన ఆస్తులు నాకున్నాయేట్రా... ఇక్కడ కట్టనంతా నాదీనీ, సుకమంతా వొవుడుదో మీకు తెలుసున్రా... ఆడి గురించి వొవుడికి తెలీదు... అందరికీ అవానరం. నిజానికి నాకొచ్చే జీతంనోంచి మూడొంతులు దొబ్బేసి, నాకు పావొంతు ఇత్తాడు. ఆడు మరో ఉజ్జోగునో, యాపారమో సేసుకుంతూ కాలుమీద కాలేసుకొని, దర్జాగా రాజానాగుంతాడు... నామా... మీ అందరి సేతా సిగ్గూ సెరనొగ్గేసి సెప్పదెబ్బలు తింతూ మీ నోటుమ్ము నా మొకంమీదూయించుకుంతాను... డూసీయండి... రండి" వణుకుతున్న కంఠంతో వెంకట్రావు ఏడుస్తున్నట్టుగా అరుస్తున్నాడు. వాడి పెదవి చిట్లిపట్టుంది... నోరంతా ఎర్రగా కిళ్ళీ నమిలినట్లుగా వుంది.

ఎందుకో వెంకట్రావుని చూస్తుంటే ఆదోలా అన్పించింది మొదటిసారిగా. వార్డులోని పేషంట్లు కూడా కొందరు ఓపిక తెచ్చుకొని గొడవ దగ్గరకి వచ్చారు. నర్సులంతా బెంబేలెత్తినట్లు ఎవరికో ఫోన్లు చేస్తున్నారు భయంతో.

"అపుసురుం వున్నా, నేకపోయినా ఆపిరేసన్లు చేస్సి ఖాటీరు వంజికొడుకులకి... ఆడు అడక్కుంటానే ఆడి సేతుల్లో డబ్బులెట్టేత్తారు, ఆడు సెప్పింది యేదంనాగ ఇంటారు... ఏట్రా... మీరిచ్చే కాల్తో, వరకా ఏసిసి మేడల మీద మేడల్ని కడతన్నాన్రేట్రా... అల్లా సూపరెంటు వంచాలు తీసుకోకంటే... గడించేత్తన్నాడ్రేట్రా..." వెంకట్రావు కళ్ళు ఎర్రగా భయంగొల్పేలా వున్నాయి.

"ఏటీ... పావల సంతనాగ... ఎళ్ళండి... ఎళ్ళండి..." అందర్నీ అదమాయిస్తూ ఇద్దరు సెక్యూరిటీ గార్డులు వచ్చారు.

"ఒరేయ్ యెంకట్రావూ నిన్ను సూపరెంటు గారు నాక్కురమ్మన్నారు. ఏట్రా ఈ గొడవ. డాటేర్లూ, సూపరెంట్లు ఆళ్ళ అళ్ళూ బాగేవుంతారు. మజ్జిని నీ బతుకే ఎటూగాకంటయిపోతన్నాది... పద పద"

పక్కనున్న వార్డుబాయ్‌లు వెంకట్రావుని సెక్యూరిటీ వాళ్ళకి అప్పజెప్పారు.

"నానేటి సెసిన్రా... ఈ వంజికొడుకులే నన్ను కొట్టేర్రా ముందుగానీ... సూపరెంటు నా ఉజ్జోగం తీసేత్నాడ్రా... రేపుడ్నుండి నానేట్రా తిని బతకాల్రా... నా పెళ్ళాం పిల్లలు ఎక్కడ్రా ముష్టెత్తుకు బతకాల... నానంత కాని పని ఏటి సెసాన్రా..." వెంకట్రావుని చెరొక పక్కా పట్టుకున్న సెక్యూరిటీ గార్డులు దాదాపుగా లాక్కుపోతున్నారు. వెంకట్రావు కంఠం క్రమేపీ బరువెక్కి, దుఃఖంగా మారుతూ... చివరికి ఏడుపుగా మారి... నా చెవుల్లో విన్పిస్తూనే వుంది చాలా సేపు వరకు.

మాన్పడిపోయినట్లు వుండిపోయాను. బుర్ర పనిచేయలేదు. కళ్ళముందు రకరకాల దృశ్యాలు, ఈ వ్యవస్థ రూపురేఖల్ని ఎవరో బొమ్మలుగా గీసి, చింపేసారు. అవన్నీ గాల్లో పట్టీలు కొడుతూ ఎగురుతున్నాయి. "బాబూ" అమ్మ బలహీనపు పిలుపు విన్పిస్తోంది... యాంత్రికంగా మరబొమ్మలా అమ్మ దగ్గరికి నడిచాను.

వచ్చేవారం కథ:

అత్యాచారం

– ఖుష్వంత్ సింగ్

192